

Yhdessä työkyvyn tukena
- TELAn koulutuskiertue

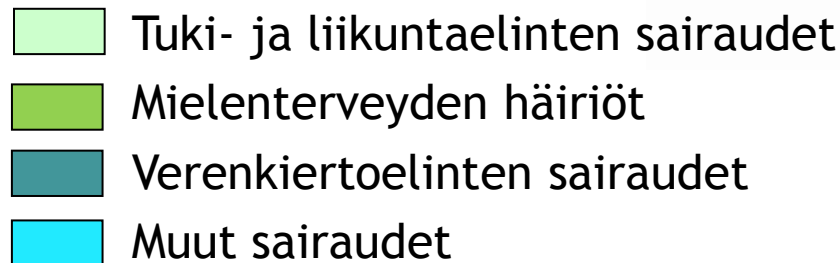
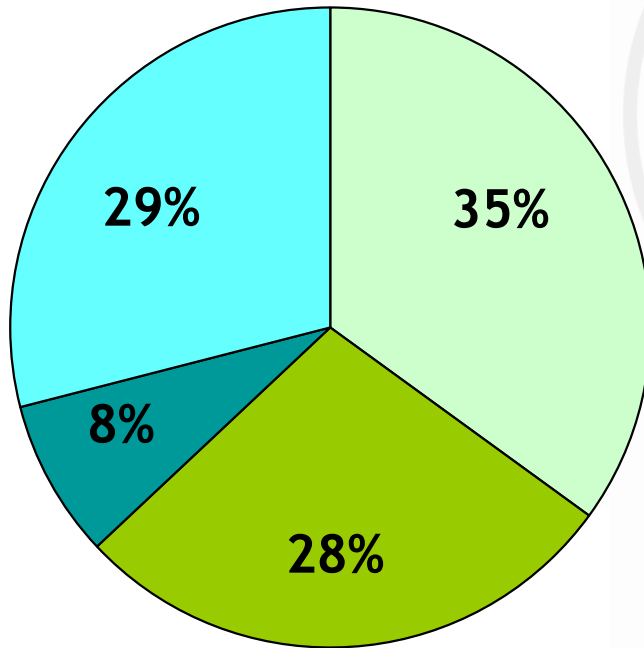

TELA Miksi työurien pidentäminen on tärkeää?

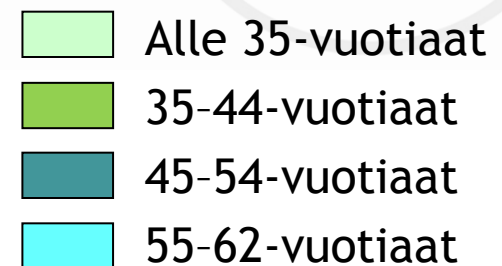
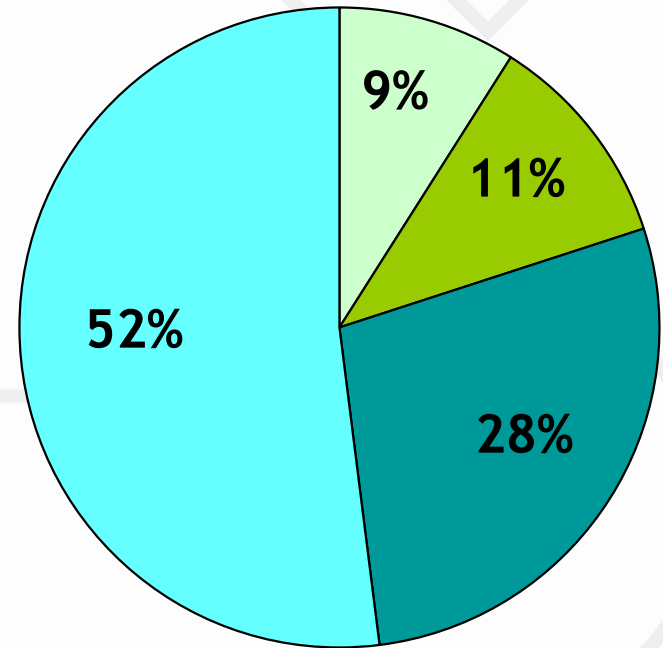
- Työ on hyvinvoinnin lähde, sekä yksilölle että yhteiskunnalle
- Eläkejärjestelmä kestää lyhyetkin työurat, mutta kansantalous ei
- Eläkkeelle siirrytään edelleen liian varhain
- Ennenaikainen työkyvyttömyys rasittaa yksilöitä, yrityksiä ja yhteiskuntaa
- Tulevaisuudessa meillä on työelämässä entistä enemmän ihmisiä, joilla ei ole 100-prosenttista terveyttä, mutta joilla on jäljellä olevaa työkykyä

Vuonna 2011 työeläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet (22 983)

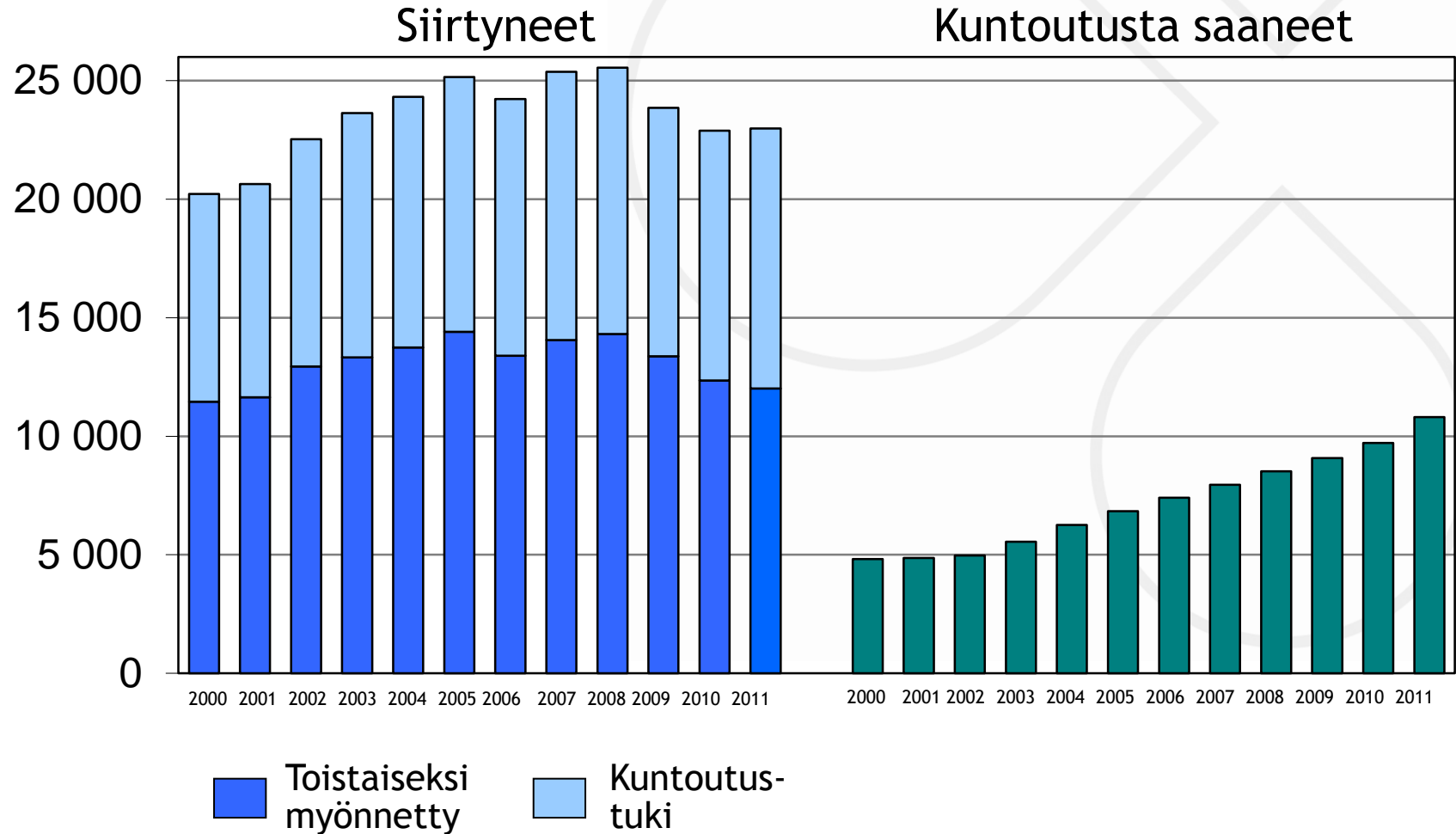
Sairauspääryhmittäin

Ikäryhmittäin

Vuosina 2000-2011 työeläkejärjestelmästä varsinaiselle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet ja työeläkekuntoutusta saaneet

Työkyvyttömyyttä aiheuttavat tekijät

Patrik Loisel, Ontario University

- Terveydentila
- Työpaikkaan liittyvät tekijät
 - Työilmapiiri
 - Työsuhteen varmuus
 - Työhön paluu käytännöt
- Terveydenhuoltoon liittyvät tekijät
 - Sairaspoissaolokäytännöt
 - Eri toimijoiden yhteistyö
- Taloudelliset tekijät
 - Työstä ja työstä poissaolosta saatu korvaus

Terveydenhuolto aiheuttaa työkyvyttömyyttä

- Sairasloman pituus riippuu usein sairaalan prosesseista eikä potilaan terveydentilasta
- "Jonoeläkkeet"
 - hakija odottaa jotain toimenpidettä, tutkimusta tai konsultaatiota ja on sen aikana sairaalalla tai kuntoutustuella
 - Ilmarisen, Kevan ja Varman tekemän selvityksen mukaan 17 % tuki- ja liikuntaelinsairauksista aiheutuvista eläkehakemuksista olisi todennäköisesti ollut vältettävissä, jos odotettu toimenpide olisi järjestynyt viiveettä
- "Sairaaksikirjoittamisen ohjeisto" Työterveyslaitoksen sivuilla

- Pitkittyviin työkyvyttömyystapauksiin löytyy ratkaisuja
 - Osasairauspäivärahat lisääntyvät
 - Työkokeilut lisääntyvät
 - Osatyökyvyttömyyseläkkeet lisääntyvät
 - Työkyvyttömyyseläkepäästösten hylkäykset vähenevät?
- Erikoissairaanhoidon ja työterveyshuollon työnjako
 - Kliinikko arvioi toimintakykyä, työterveyslääkäri työkykyä
 - Kliinikoiden lausuntotaakka vähenee
- Työssä pystytään jatkamaan sairaudesta huolimatta
 - Terveystuollon panos työurien pidentymiseen

Parantaa työkyvyn ja työhön paluun mahdollisuuksien arviointia

- työterveyshuolto koordinoi hoitoa, kuntoutusta ja työhön paluun tukitoimia
- B-lausunnoissa on aina arvio työkyvystä ja työhön paluun mahdollisuuksista
 - ei koske yrittäjiä eikä työttömiä

Aikaistaa ja sujuvoittaa kuntoutuksen toteuttamista

- ammatillisen kuntoutuksen asiantuntijapalvelut käytettävissä työeläkeyhtiöiden kautta
 - edellyttää oikeutta ammatilliseen kuntoutukseen

Työeläkejärjestelmä on mukana työssä jatkamisen tukemisessa

Työeläkelaitokset ovat aktiivisesti mukana yritysten

- työkyvyttömyysriskin arvioinnissa ja seurannassa
- työhyvinvointitoiminnassa
- varhaisen tuen mallien levittämisessä
- ammatillisessa kuntoutuksessa ja työhön paluun tukemisessa

Työeläkekuntoutus on lakisääteistä ammatillista kuntoutusta, joka voi sisältää

- neuvontaa
 - työhönvalmennusta
 - työkokeilua
 - täydennys- tai uudelleen koulutusta
 - yritystukea (elinkeinotuki)
- Suurin osa kuntoutuksesta tapahtuu työpaikoilla yhteistyössä työnantajan ja työterveyshuollon kanssa.

- Vuonna 2011 työeläkekuntoutuksen piirissä oli noin **11 000 henkilöä**
- Työeläkekuntoutuksen päättäneistä **79 %** kuntoutuksista päättyi onnistuneesti
- Kuntoutuskulut olivat noin 19 400 euroa yhtä onnistunutta kuntoutusta kohden vuodessa ja työeläkekuntoutuksen kokonaiskulut 82 milj. euroa
- Käytetty raha tulee takaisin, jos kuntoutettavan työura jatkuu kuntoutuksen ansiosta vähintään 1,6 vuotta

Työeläkekuntoutuksesta hyötyvät kaikki osapuolet

- Yksilölle kuntoutuksen aikainen toimeentulo on aina parempi kuin vaihtoehtona oleva työkyvyttömyyseläke
- Kuntoutuksen mahdollistamat lisätyövuodet tuottavat myös aikanaan paremman eläkkeen
- Työnantajan näkökulmasta kuntoutuksen avulla hallitaan työkyvyttömyyden kustannuksia ja henkilöstön riittävyttä
- Työeläkejärjestelmän kannalta kuntoutuksella hillitään työeläkemaksujen nousupainetta
- Työvoiman saatavuus yhteiskunnassa on paremmin turvattu

Esimerkkejä työeläkekuntoutuksesta

- 47-vuotias linja-autonkuljettaja sai takaraivo-lohkon aivoinfarktin aiheuttamana näkökenttäpuutoksen (homonymi hemianopia) eikä voi jatkaa aiemmassa työssä. Sairausloma 1 kk, ohjaus työterveyshuoltoon.
- Ammatillisen kuntoutuksen ratkaisu: työkokeilu työvuorolistojen suunnittelijana sisältäen uuteen tehtävään perehdytyksen. Suoriutuu hyvin, jatkaa uudessa työtehtävässä.
- 53-vuotias sydänvalvonnassa työskentelevä sairaanhoitaja sairastui elämänkriisin laukaisemaan vaikeaan masennukseen; sairaalahoito, avohoidossa yhdistelmä lääkitys ja terapia. Toipumisen edistyessä haki ammatillista kuntoutusta.
- Ammatillisen kuntoutuksen ratkaisu: nousujohteinen työkokeilu päivätyössä poliklinikalla. Jatkaa uudessa työtehtävässä.

Esimerkkejä työeläkekuntoutuksesta

- 28-vuotias kirvesmies loukkasi vapaa-ajan tapaturmassa olkapäänsä (sijoiltaan meno ja kiertäjäkalvosimen vaurio). Korjausleikkauksista ja fysioterapiasta huolimatta olkapää jäi kivuliaaksi ja liikerajoitteiseksi.
- Ammatillisen kuntoutuksen ratkaisu: AMK-koulutus rakennusalan insinööriksi (oppimisedellytykset hyvät, motivoitunut, voi hyödyntää aiempaa osaamistaan).
- 56-vuotiaalle kivimiehelle asennettiin polven nivelrikon vuoksi tekonivel (nivelrikon syynä nuorena saadun urheiluvamman jälkitila). Ei voi palata aiempaan työhönsä.
- Ammatillisen kuntoutuksen ratkaisu: työkokeilu toimistotyössä esimiesten tukena (tarjouslaskenta, materiaalitilaukset yms.). Pärjää, jatkaa uudessa toimenkuvassa.

Työkyvyttömyyseläkekustannukset Yksityinen sektori:

- Isot yritykset maksavat omat työkyvyttömyyseläkekustannukset maksuluokkamallin kautta. Vähemmän eläkkeitä - vähemmän maksua.
- Maksuluokkaan vaikuttavat vain pysyvät työkyvyttömyyseläkkeet. Kuntoutustuki ja muut kuntoutusmenot eivät vaikuta maksuluokkaan.
- Pienet yritykset maksavat kiinteän työkyvyttömyyseläkemaksun.

lakiuudistus parantaa työkyvyn arviointia

- **Kliinikko**
 - tuntee potilaan sairauden, siihen annetun hoidon, sairauden aiheuttaman toimintakyvyn aleneman ja osaa kuvata sairauden ennustetta
- **Työterveyslääkäri**
 - tuntee työntekijän työn terveysvaatimukset, työn järjestelemisen mahdollisuudet sekä myös sosiaaliturvan eri tukimuodot osittaiseen työntekoon
- **Vakuutuslääkäri**
 - tuntee sosiaalivakuutuslainsäädännön, aiemman ratkaisulinjan, muutoksenhakuelinten noudattaman käytännön ja kuntoutuksen.